

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenredni nedelje in praznikov.

Doplat brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivaličke naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2876

"EKONOMSKA NEODVISNOST"

Človek se je že privadil, da stopajo ženske, katere so na kandidatskih listinah meščanskih strank, pred javnost z najbolj čudnimi, volilnimi obljubami ter volilnimi programi.

Moški politiki ne smatrajo svoje kandidature za tako resno stvar. Na temelju dolgih izkušenj jim je le preveč dobro znano, da v politiki ni treba principijev in nazorov in da je kaj takega kaj malo zaželjivo. Glavna stvar je, da se v vsakem slučaju pozna bosca, kateremu se parira in da se človek ne ustraši nobenega sredstva, in naj je še tako podlo, če je treba izvršiti povelja vladajočih.

S tem pa še ni rečeno, da bi se ženske v politiki boljše obnesle kot pa moški. Le prehitro se nauče, da je treba v političnih strankah ubogati, parirati, da vlada tam diktatura, ki daleko presega vse, kar so si na tem polju kdaj privoščili ruski komunisti.

Vsled tega ni nobene nevarnosti, da bi prišla ženska, ki kandidira za senat v demokratični stranki, sploh kedaj v položaj, da resno izvede svoj volilni program. Ta ženska, ki je odvetnica po poklicu, se namreč zavzema za poostrenje postav, tikajočih se zakonskih zvez ter zahteva, naj se pripusti v zakonski jarem le mlade moške, ki lahko dokažejo svojo gospodarsko neodvisnost ter smisel za odgovornost.

Kaj pa razume ta dama pod gospodarsko neodvisnostjo? Če izvzamemo neizmerno majhno število onih, kojih premoženje je tako veliko, da ga ne more omajati nobena stvar, ni v kapitalističnem svetu nobenega drugega človeka, ki bi bil gospodarski neodvisen.

Delavec ne pozna tega pojma več, niti po imenu. Od najvišjega pa do najnižjega, od najfinjšega mehanika pa do prevažalca mleka, so vsi delavci izpostavljeni nasilju vladajočih ter smejo le toliko časa delati, zaslužiti in uživati življenje kot ugaja to profitirstvu podjetnikov.

Kako je mogoče govoriti o "gospodarski neodvisnosti", ko zleti pri vsaki gospodarski in industrijski depresiji na milijone delavcev na cesto? Kje je gospodarska neodvisnost v deželi, v kateri se je delavec z brutalno silo iztrgalo iz rok edino orožje proti prepotenci kapitala, stavko?

Sedaj pa nekaj o duševnih zmožnostih. Če ima poročni kandidat "zagotovljeno eksistenco", to se pravi, če je znal on ali njegov oče na spreten način izkoriščati druge, potem ne bo v celi deželi sodnika, ki bi dvomil o duševnih sposobnostih dotičnega poročnega kandidata.

Seveda nima lepi načrt kandidatkinje niti najmanjšega upanja, da bi se ga kedaj izvedlo. Sedaj se sme igrati kot otrok s svojim programom, a kakor hitro bi bila izvoljena, bi dobila svoje mesto v stroju, ki ne dovoljuje nikakih takih otročarij. Vendar pa je program zanimiv, ker nam kaže, v kaki luči se prikazuje svet v glavah teh would-be reformatoric, ki mislijo kot noj, da zadostuje vtakniti glavo v pesek ter preprečiti s tem pretečo nevarnost. Odpraviti hočejo proletarski zakon ter mislijo, da bodo s tem porazile delavce.

Ti ljudje so glasovali za prohibicijo ter domnevali, da je s tem rešen problem alkohola.

Organizirali so razoroževalne kongrese ter domnevali, da so zadali s tem vojni smrtni udarec.

S takimi bornimi in neizvedljivimi reformami ne bodo izpremenili sveta v paradiz.

Delavski razred bo imel svojo ekonomsko neodvisnost ter zavarovano eksistenco šele potem, ko si jo bo sam priboril.

Plečonosna trgovina na račun ubogih.

Pariski "Petit Journal" poroča predujmov za maše, pa je šel h o smrti nekoga 95letnega starega, kakemu siromašnemu duhovniku, ki je umrl te dni v Bretagni, ki je sejal srečo svojim bližnjim, sam pa se povsod do blagostanja, zbirajoč milodare — za maše. Ta tip je prehodil dalje in dalje, posetil vse vasi in mesta v Bretagni in v Normandiji, obračajoč se na pobožne osebe, ki jim je bilo do tega, da bodisi že iz kateregakoli vzroka kak duhovnik prebere za njega maše. Kdor se je vpisal za mašo, je dal temu človeku predujem, ki ga je on potem potrdil ter se s tem zavezal, da bo izpolnil željo dotičnika. Ko je nabral dovolj

Iz Slovenije.

Kralj lastnik bivše Windisch-grätzove vile.

Kralj Aleksander je kupil od Otona Windischgrätza znano vilo na Bledu. Vila je dobila historično ime Svobor ter bo služila kralju in kraljici vsako leto kot rezidenca v poletnih mesecih.

Odlikovanje savinjskega hmeljarja.

Nadučitelj Petriček v Žalecu je odlikovan z redom sv. Save 5. reda za zasluge, ki si jih je pridobil na polju hmeljarstva.

Član francoske akademije znanosti

v Toulouseu je postal profesor romanske filologije na zagrebškem učilišču, naš rojak dr. Skok, doma iz Savinjske doline.

Požar je izbruhnil

v Trzinu, ki je gospodarjema Zoretu in Verbiču uničil vsa poslopja. Na pomoč so prihiteli požarne brambe iz Domžal, Mengša in Stobara ter omejile ogenj, da se ni širil dalje. Pri Zoretu so rešili opravo. Verbiču pa je zgorilo vse. Vnela se je bila pri kuhni zabela in je planen šinil v slamnato streho.

Stavbeno gibanje v Celju

tudi letos ni nič kaj živahno. Le celjska podružnica Jadranske banke je pričela s prezidavanjem svoje hiše v Aleksandrovi ulici. Prezidala bo velik kompleks ter dvignila sedanje poslopje za dve nadstropji. V novem skupnem posloju bo več trgovskih lokalov in večje število stanovanj. Druge banke še niso pričele zidati.

Dr. Ivan Tavčar

se je iz Ljubljane preselil na svoje posestvo na Visokem.

Elektrika neprestano nagaja

v Mariboru, tako da je že vse nezadovoljno s Falo. Mesto je večkrat brez razsvetljave in kavararni ter gostilnicarji si morajo pomagati s svečicami in petrolejkami. Kljub tej malomarnosti pa namerava družba za več sto odstotkov podražiti električni tok.

Veliko kač je na Belokranjskem.

Gorko vreme je privabilo po Belokranjskem mnogo kač na dan. G. Stokar in Lovšin iz Senčiča sta v zgodnjih dopoldanskih urah pobila s kamenjem nad vasjo Osojnik krasen eksemplar črnega modrasa. Dolg je bil 76 centimetrov in najmanj tri leta star.

Umrla sta

poštar I. Verdnik v Šoštanju in I. Brezar, selški sluga v Trebnjem.

Nesreča pri gasilski vaji.

Na Jesenice se je vršila glavna gasilska vaja radoveljske gasilske župe. Vaja, katere se je udeležilo sedem društev z nad 200 člani, je izborna uspela. Le na koncu se je zgodila nesreča. Gasilec Anton Vilman je padel z drčec ter se težko poškodoval. Po vaji se je vršil obhod na Savo.

Zvonove so blagoslavljali

na Bledu z vojaško godbo, s škofskovo asistenco in drugim veseljem. Na Bledu je bilo "lušno".

Neverjetne govore.

"Jutro" piše: V krogih tiskarske obrti se v zadnjem času vzdržuje vest, da se hvalijo Salezijanci na Rakovniku, da jim je obljubljena koncesija za tiskarno. Ne moremo verjeti, da bi ta vest bila resnična, dasi so rakovniški gospodnje res zaprosili za koncesijo pri ljubljanskem oddelku trgovskega ministristva. Samostanska tiskarna je nedopustna iz dvojnega razloga. Pred vsem ne bo Jugoslavija postala nikakršna druga Španija, kjer bi samostani vzeli v svojo roko industrijo, obrt in irgovino ter si z njeno pomočjo zagotovili politični in kulturni vpliv v deželi. "Leto 4000" bo ostala utopijski in noben korak k njezji uresničenju se ne sme dovoliti! Drugo pa je, da se bo vse obrtništvu energično uprlo takšnemu eventualnemu protežiranju nepoklicanih, ki bi radi "fušali" v obrt in vzgojili svoje fratre ali gojence za samostansko konkurenco prosti obrti — in ravno tako celokupno delavstvo ne more dovoliti, da bi se na Rakovniku vzgajal izven organizacije in brez njene udeležbe nekvalificirani ter neorganizirani kramirji, ki bi v slučaju spora bodisi v društvu ti-

skarn, bodisi organizaciji stavcev, bodisi v sporu teh dveh na svojo roko vzdrževali obrate Slovenske ljudske stranke (klerikalne).

Nevarnega sleparja prijeli.

Jakob Zvan, doma iz St. Ruperta na Dolenjskem, zasebni nameščeneec, ki je bil že enkrat v Ljubljani kaznovan zaradi tatvine na 6 tednov težke ječe in je za časa službovanja pri vojakih tudi oplenil neko blagajno, je zelo nevaren slepar in goljuf. V zadnjem času se je, ker so mu bila tla v Sloveniji preveč, potikal po Hrvatskem, kjer je na nenavadno rafiniran način izvajal od nekih ljudi denar. Predstavljal se je za doktorja, sodnika, bančnega prokurista, kakor mu je pač bolj pokazalo. V Bjelovaru se je seznanil s slovensko natakarioe Angelo Zamljen in izvil od nje 16,000 kron v gotovini in raznih oblačilnih predmetov ter zlatnine za 80 tisoč kron. Obljubil ji je, da jo zato nastavi za voditeljico nekega hotela v Celju, ki ga prevzame v kratkem času. Seveda je bila vse le prevara in je Zvan prigoljufane predmete prodal deloma v Zagrebu, deloma pa v Ljubljani. Prevarjena natakarioe, ki se je medtem vrnila v Ljubljano, je seveda zaman čakala na svoje obljubljenno mesto v Celju in je prišla ob vse svoje premoženje. Naznanila je zadevo zagrebški policiji, ki je Zvana aretirala in izročila sodišču. Nič boljše usoda pa ni doletela niti Zamljenov. Nahaja se namreč v ljubljanskih zaporih, ker je bila obsojena zaradi vložništva na tri mesece in 2000 K globe in je vrhuloga v preiskavi zaradi tatvine.

Navihana tatica pod ključem.

22letna Ana Kefer iz Žabjeka pri Mariboru je nenavadno prefrigana ženska, ki ima na vesti celo vrsto tatvin. Svojo karijero je začela pri svojem bratranec v Mariboru, kateremu je dne 1. februarja ukradla oblek in perila za 16 tisoč 350 kron. Nakar se je s svojim plenom takoj odpeljala. Nato je odšla v Ljubljano in stopila v službo v gostilni "Pri Amerikanu" kot dekla in sicer pod imenom Marija Lah. Že 15. februarja pa je preslila par dni dopusta, ki ga je tudi dobila. Odšla je k posestnici Neži Kolman v Slapnem pri Radovljici ter se ji pomudila v službo. Kolmanova jo je sprejela, nakar se je neznanka izgovorila, da mora najprej še po svojo prtljago na kolodvor. Kolmanova j je šla nepričakovano na roko ter ji dala celo na razpolago konja in sani, da spravi lažje prtljago s kolodvora v Slapno. Keferova se je radostno sprejela ponudbo. Ž njo se je odpeljal na kolodvor tuž ein posestnice. Toda Keferova se je odpeljala takoj proti Kranju, prodala pred mestom konja in sani za 2700 kron, sina posestnice pustila v neki gostilni, sama pa se vrnila z "dopusta" spet v Ljubljano v staro službo "Pri Amerikanu", kjer je ostala še kakih 6 tednov. Pozneje se je preselila v Slov. Bistrico, kjer je izvršila več tatvin in končno v Limbuš pri Mariboru. Tu je stopila v službo k posestnici Ani Marek. Po dolgem iskanju je končno premetena tatica in goljufica vendarle prišla pravici v roke. Za njo je šel namreč njen natančen opis, po katerem so jo orožniki spoznali ter aretirali. Sedaj premišljuje svoje grehe v mariborskih zaporih.

Otrok se je zadušil.

V Prašan sta odšli z doma na delo posestnica Marijana Zevnik in njena hčerka Marijana. Hčerkinje ga 5 mesecev starega otroka, ki je spal, pa sta pustili samega doma. Ko se je stara mati vrnila s polja, je našla otroka mrtvega. Otrok se je bil medtem zbudil, preobrnil na trebuh in zadušil.

Klerikalna "Sedanost"

ki je izhajala enkrat v tednu v Novem mestu pod uredništvom F. Radešeka, je nehala izhajati.

O kapitalizmu katoliške cerkve

piše v "Napreju" siromak iz Slovenskih goric kritikajoč sklep jugoslovanskih škofov, s katerim protestirajo proti agrarni reformi. Čes: "Raztrgani nižji duhovni sobratje in v zlatu kopajoči se prelati in škofje so lepa primera kapitalističnega sistema, ki vlada katoliško cerkev! Če veruješ v Krista trpin, spletaš bič in poženi oskrunjevalca iz templja, tvoje zlatiralec, ki ti zemlje ne pusté!"

Peter Zgaga

Denar je kot ogenj.
Denar je dober služabnik, toda nevaren gospodar.

Slovenski časnikar je šel po cesti. Pod pazduho je nosil malo škatljico za cigare.

Pa ga ustavi prijatelj ter ga vpraša:
— Ali imaš cigare?
— O ne, mufam se.

V Ameriko je dospela Parižanka, ki ima svoje noge zavarovane za milijon frankov.

Njene noge so res nekaj lepega. Na sliki sem jih videl.

Toda samo zastran nog ji ni bilo treba hoditi v Ameriko.

Naš munšaju je ravnotako dober.

Stare klepetulje v Haagu se še niso dogovorile, kakšno jed bodo skuhale, da je Evropa ne bo mogla prebiti.

Bajka.

Nekoč je živel človek, ki je dal na vsako uljudno vprašanje uljuden odgovor.

Leto 1890. Hčerka vpraša mater: — Mati, kaj je to srebrna poroka?

— Srebrna poroka je, če sta mož in žena petindvajset let poročena.

Leto 1910. — Mama, kaj je to srebrna poroka?

— Srebrna poroka je, če možki in ženska petindvajset let skupaj živita.

Leto 1922. — Mama, kaj je srebrna poroka?

— Če se kdo vpetindvajsetič poroči.

V blaznici so imeli starega rabineca, ki je bil miren človek, pa precej neumen.

Neke sobote je rekel, da ne bo jedel hrane, ker ni pripravljena na židovski način. Ni hotel in ni hotel jesti.

Slednjič ga je zdravnik poslal s strežajem v židovski restavrant. Ko se je vrnil, je vrtel v ustih debelo cigaro.

— Hej, rabi, — reče zdravnik, — po judovski veri je prepovedano kaditi v soboto.

— Saj sem vendar neumen — se je glasil odgovor.

— Zakaj nosiš jajca v gnezda drugih ptic? — so vprašali kukaviceo.

— Zato, ker drugi ptiči nočejo priti sami ponje.

Vprašanje nastane, ali se ameriško obzorje končuje ali začenja za mejo treh milj od obali.

V prijatni družbi je rekel neko zdravniku:

— Veste, dragi moj, jaz nisem še nikdar v življenju klical zdravnika in ga tudi nikoli ne bom.

— Pa kaj zato, — je rekel zdravnik, — vseeno boste morali umreti.

Pastor v San Francisco se je ždalj časa jezil, ker je bila njegova cerkev skoro vedno prazna. Vsled tega je objavil, da bo govoril prihodnje nedelje o družinskem škandalu v eni prvih družin.

Cerkev je bila seveda natlačeno polna, in pastor je pričel govoriti o družinskem škandalu med Adamom in Evo.

Če ni vina je rozina.

Če nje ni, so čaši naši dolgi pri okrogli flaši.

Iz letovišča je pisala žena svojemu možu. In pismo je zaključila z besedami:

"Sto poljubov ti pošiljajoča in od tebe ravno toliko dolarjev pričakujoča zvesta soproga."

Kaj se pa kisaš? Pogledj sosedaj! Žena mu je umrla, pa ni tako žalosten, in kisel kakor si ti!

— Zlodja, saj je njemu umrla, saj ni meni!

Jugoslovanska Katoli. Jednota

Ustanovljena 1. 1898

Katoli. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki.

Predsednik RUDOLPH PERBAN, 323 E. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik LOUIS BALANT, Box 198 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: John Movern, 624 N. 2nd Ave. W. Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik.

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON ZBAŠNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 2602 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:

LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. POBENT, Black Diamond, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 519 Meadow Ave., Rockdale, Joliet, Ill.
PAULINE ERMENC, 539 — 2nd Street, La Salle, Ill.
JOSEF STERLE, 404 E. Mesa Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARČ, 706 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotino uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tikačeje se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišniška spisevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor se postavi član in organizator, naj se zmelj tajniku bližnjega društva J. S. K. J. Za ustanovitve novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 član ali članicami.

Boljševizem in kultura.

V češki socialno-demokratski reviji "Akademie" objavlja Vojta Beneš zanimiv članek o boljševizmu in kulturi. Govori se, da je Lunačarskij ustvaril novo profesorsko kulturo, drugače kakor je dosedanja buržoaska kultura. Toda že na prvi pogled je jasno, da si je idejno podlago svojih vzgojnih metod izposodil od ameriškega pedagoga Johna Deweya. Ni mogoče zapirati oči pred resnično ruševsko silo. To, kar je prišlo v svet o stanju ruske "svobodne vede", o strašni bedi učenjakov in umetnikov, je jasen dokaz, da so kulturne razmere v sovjetski Rusiji zelo bolestne. Rusija je v kulturnem in duhovnem oziru dožela strašnega razkroja in propadanja, kjer vlada nezmožnost, duhovni despotizem, kulturna korupcija. V zadnjih letih carske Rusije je je prosvetni minister grof Ignatjev resno trudil za napredek ruskega šolstva in je odprl mnogo šol za deca vsake starosti in vseh slojev. Boljševiki so uničili njegovo delo "buržoaske ideologije".

V "Izvestijih" so pisali: "Ni druge poti k našemu cilju, kakor da neizprosno uničimo staro šolo. Uničite njene metode, porušite vse, kar je bilo podpiralo, odpravite učiteljski stan!" Značilno je, da boljševiki v svojem slepem despotizmu odrekajo sinovom in hčeram nekaterih stanov pravico do izobrazbe in šolanja. To velja zlasti za otroke ruske (pravoslavne) duhovščine in se razteza na najvišje in najnižje šole. Vladni komisar na neki univerzi je dejal: "Vsi, ki se jim dokaže, da so proti principom sovjetske vlade, ne glede na to, ali so dijaki ali učitelji, morajo biti brez usmiljenja vrženi na cesto in izključeni iz vseh šol." Gorkij, ki gotovo ne pretirava iz sovraštva do sovjetske vlade, ker velja kot njena opora v inozemskem kulturnem svetu, je pisal: "V nobeni državi in v nobeni revoluciji še ni bilo tako bednih razmer, kakor so zavladale v ruski znanosti in med ruskimi učenjaki. Sovjetska vlada se noče odgovoriti želji, da tudi iz ruske vede napravi svojega vazala." Ruski znanstveniki se obupno branijo. Ruska kultura in znanost sta ogroženi od cerkvenega dogmatizma in komunistične politike. Ime "meščanska znanost" je samo krinka, pod katero se skriva boljševiški fanatizem, strah pred znanstvenim spoznanjem dejstev. Z enako strastjo, kakor druge politične nazore, sovražijo boljševiki tudi znanstvene našiljenje.

Tako češki socialni demokrat. V boljšo ilustracijo pristavljamo nekoliko podatkov iz univerzitetnega življenja v boljševiški Ukrajini. Tako povzamemo iz pisma nekega ukrajinskega vseučiliškega profesorja:

Zanimalo vas bo, kakšni so pogoji znanstvenega dela. Najpogovornejši je edino, o čemur vsi mislimo, je — hrana in pridobivanje denarja za hrano. Na vsakem sestanku znanstvenikov se govori tudi o krompirju, moki, kruhu in verižništvu. Plača ne zadostuje. Človek mora spekulirati, ali pa si

LE V AMERIKI MOGOČE.

Malden, Mass., 14. julija. — Raymond M. Putnam iz Wakefield je bil v tukajšnjem okrožnem sodišču obsojen, da mora spat dve noči v svojem konjskem hlevu, dočim se bo med tem časom njegov konj lepo izprehajal po pašniku.

Putnama se je dolžilo, da ni v zadostni meri skrbel za hrano svojega konja. Če se bo konj v teku dveh tednov zredil mo bo sodnik odpustil vsako nadaljno kaznen.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

Vladimir Levstik:

VIŠNJEVA REPATICA.

(Nadaljevanje.)

S temi besedami je položil roko na okno preskočil brez najmanjšega napora ter izginil v dvojni temi.

"Kdo živi tam?" je nezaupno vprašal Jacques, videc odsvit iz Marijinjega stanovanja. "To ni koristo, vaša milost."

"Kaj sem hotel!" je skomizgnil grof. "Praznega dvorca ne dobiš v vsaki vasi; vzem sem najlepše, kar sem našel. In s strani sosedov se ne boj ničesar: dve ženski sta bolna gospodična in njena stara dekla."

"Nič zmisla nimam za romaniko," je godrnjal sofer. "Zdrav ali bolna, ženska je v teh rečeh od več, ker prerada gleda in predobro vidi. Ali je vaša milost ne more postaviti na cesto?"

"Lehko, toda nočem."

"Zakaj ne, če smem vedeti?" je zategnil Jacques zelo nesposlljivo in karaje premeril grofa z očmi.

"Smili se mi," je odrezal ta nestrpno. "Pusti jo, naj v miru dočaka smrti; kdor je sam trpet, moj ljubi, ne žali rad drugih na koncu vsega."

"Ne žali radi drugih!" Sofer je bušil v kratak, suho zamolkel smeh. "To rahljočije me prese nečaka spriča načrtov vaše milosti: menda niste opustili? Ne žali rad drugih, hahaha... Vaša milost se zaljublja, gospod grof Beau pertuis von Kunigsbrueh, — na koncu vsega?" To nesposlljivo vprašanje je zastavil s toplijo skoraj z drhtečim glasom; in kakor bi ga grabilo nekaj za srce, je stopil še bliže h grofu ter vzkliknil strastno: "Človek, ne delaj nemnosti! Obljubljeni sem ti kot prijatelj in ker si sam svoj gospodar ter več, kaj delaš s seboj prišel sem, bešedo držim, u da... Ampak vse skupaj se mi zdi brezsmiselno in tebe je škoda za tako reč. Mari ti ni žal karijere, ki še leži pred teboj?... Na koncu vsega? Daj, pljuni na svoje radune; sediva jutri v tvoj avtomobil, pa zbogom, kanalje! Svet je velik, vrednejših nasprotnikov se ne manjka; uh, kje se zapravljati ti naše upanje, apostol, ki je meni oči odprl... Ze tam sem ti hotel reči, vso pot sem iskal besede, in zdaj ko se mi, to prostim prvič in zadnjič; moledovati ne znam. Prijatelj, ubogaj me; pobe riva šila in kopita! Nočes!"

Grof je megleno pogledal v noč pobledel obraz se mu je krečl od muke in borbe hkrati.

"Ne," je odklonil tiho po htipcu molčanja. "Ne morem."

"Vaša milost polnoletna," je dejal sofer z mrzlo resignacijo.

"Ne sodi me, Jacques; ti me razumeš..."

"Hudiča razumem! Vaša mi lost mi je rešila življenje, in jaz plačujem svoj dolg; volja vaše milosti mi je ukaz — to je vse kar razumem. Nočes!" se je pognal še enkrat in ga obupno zgrabil za roko.

"Ne morem," se je kresel grof. "Dovolj, ti zvesta duša. Ne morem, nočem, ne bom!"

Jacques je povsill glavo ter goitnil, kakor bi požiral grenko bol. Grofu se je storilo milo in tesno globoko je zasopel, ko se je vrnil zamorec skozi ulično okno in javil zadovoljno:

"Hasan gledati vse; prekrasno. Človek priti noter, človek iti ven, pa nihče ne vedeti, kdaj in kako. Hasan ljubiti nočne izprehode."

Grof je raztreseno pokimal ter krenil s služabnikoma nazaj v kabinet. Ob novi buteljki se je razvil živahen in po vseh znakih važna razgovor; Jacques in Hasan sta napeto sledila gospodarjev prepovedi o njegovih dosedanjih usodah in znanjih v našem mestu ter zvedela celo vrsto koristnih reči. Kdor bi bil slišal kaj je šepetala zagovetna trojica do bele zore, bi bil mislil, da se zemlja udara pod nogi; toda nihče ni nastavljal ušes, nihče ni pričel razen gluhe noči, ki je stala zunaj in razprostrale krila pred uglasim Marijinim oknom...

Drugi dan je grof prestregel Smučiklase na ulici ter ga osrečl s težko pričakovano vestjo da je njegov mož prišel in bi potemtakem prevzel obljubljeno vozilo. Grof, ko je vasil visoki gost po srečanju s profesorjem na

Francosko nabrežje, da bi se preoblekel za večerjo v 'Imperialu', ga je čakal avto pred hišnimi vrati; Jacques je bil pravkar skočil ž njega. S pogrebno ironijo je pokazal sopek rož ter oddal pozdrav gospodične Nine, ki jih je bila povila z lastno nežno roko. Četrť ure potem je zijalo vse mesto, ko sta tresketala po dolgem ovinku v hotel.

"Da, kdor more," so zdihovali številni Smučiklasovi zavladniki. "Barabi golaž, skriem korito, grofu avtomobil — pa ne bi delal uspešne politike!"

Trume ljudstva so drle tisto jutro za Hasanom, katerega je poslal gospodar nalašč na izprehod; pri lepem spolu ki je takoj prenesel del svoje naklonjenosti na čeno lakajevo kožo, so izkazali na slednji tedni znaten upadek ljubavnega tlakomera v grofovo škodo. Visoki gost je menda računal na to in ni žaloval, ko je imel poslednj manj posla z dišečimi pisni; prisrčno se je smejal zamoren, ko mu je pravil danzadnem, da ga ustavljajo dame na ulici ter mu polnijo žep s finimi slaščicami in sladkimi vabli. Katerih lahkoživi Hasan ni zmetaval tako okrutno kakor gospod. — Zmagoslavja temnopoltega donjana, ki je nakopal v tekni kratkih mesecev očedom in soprogom toliko skrbi in babicam toliko dela, so bila nazadnje vendar samo prirastek grofovi slavi; to se je čutilo že prvi večer po njegovem nastopu, na zabavi pri Smučiklasovih, kamor sta bila odvetnik in grof povabila Polina.

Sešla se je domalega ista družba kakor privikrat, le da si videl par novih obrazov, častihlepčkov in radovednežev, ki s tem bolj tiščali h grofu, čim manj jih je on opazal. Z obžalovanjem je vzel na znanje, da Dora ne more priti, ker se ne počuti dobro; tudi gospa Antoinetta je tožila o "migremi", gotovo zato, ker je ta gospodska bolezen jako razširjena v romanih Natalije von Schommervliess...

Finoča je bila vobče narastla od zadnjilč; gospodje in dame so kramljali kakor na pamet, rabili izbrane besede ter se marljivo šopirili s frazami nemškega kroja; zdajpazdaj je kateri prislonil slabo izgovorjeno francosko drob tincio. Vsak je delal radovoljen izpiti iz "Knjige o lepem vedenju"; se doktor Divjak se ni grohotol naglas, in nihče ni s prstom trebil nosu razen grofa, ki se je enkrat izpozabljil. Egon je parladiral s svojim prvim monokljem, dokler se mu ni razbil; celo humanist je bil vsaj na zunaj podoben človeku. Odvetnik je tako vztrajno motil gosta o podrobnostih lakajске livreje, da nisl vedel, ali je hoče nositi sam, ali se

misli nabaviti slugo; toda uspe lo mu ni preveč, zakaj grof je namenoma odlikoval Pohlna. Slavil je profesorjevo učnost, postavlj al se s tem, kar je pomnil iz njegove zgodovinske lekeije, ter mu obetal redove in karijere: "To je moja častna zadeva; le potrpite še malec, pa boste videli čudež!"

Protekcija se je kadila do strpa in humanistu je prihajalo vroče od same časti. Karkoli je rekel, vselej je prvi pritrldil grof; samo tega, da bi bila slovensčina sirov in napol barbarski žargon, mu ni hotel priznati.

"Vi pretrivate, dragi profesor," je vzkliknil začudeno. "Če prav spoustujem vaše mnenje... Ne, ne, v tej reči ne grem za vam; vaš jezik mi zveni tako milo in prijetno, da se ga hočem še jaz učiti."

Smučiklas je potegnil z njim ter srdito napadel Pohlna; humanist pa je spretno zavil, da je mislil pravzaprav isto, in obrnil prvo sebi v prid, obečaje najt grofu učitelja. Zaščitnik mu je stisnil roko ter ga zvečeno prijel za besedo; to je bilo olje v plamen rodoljubja! "Slovenija" je odkrila drugi dan v poshñnem članku, da je grof Beaupertuis von Kunigsbrueh, visoki gost naše prestolice, gorak prijatelj Slovencev in poln "umevanja" za njih pravice; v ponoven dokaz tega da je izrekel "voditeljem naše stranke" željo, učiti se slovenskega jezika.

"Zora puea, bit č dana," — v podobnem slogu je zabelil člankar svojo triumfalno vest. "Bili smo zaničevani — tout comprendre, c'est tout pardonner! — toda vremena Kranjcem bodo se zjasnila. Želja gospoda grofa nam je poročstvo, da gremo naprej, mi strelci; svaka silo do vremena — capto, vi naši klevetniki! Njemu pa, zaščitniku in pokrovitelju, ključemo iz dna hvaležnih in globoko vdanih sre: Slava, slava, slava!"

Sele čez nekaj dni je prišlo "Ljudstvo" po tem nasprotnikom uspehu do sapa te nabeležilo vest s pripombo, da "bilo vse lepo, če ne bil liberalni podprenik Pohln in vstulitl grofu za učitelja znanega ateista in pornografa Križaja; to je tem grša nesramnost, ker vemo in zanesljivo ga vira, da je odlični gospod veren sin katoliške Cerkve ter hodi vsako nedeljo k izpovedi in obhajilu".

Ministrski svet je odobril za stavbo carinarne v Gornji Radgoni. Ministrski svet je odobril za stavbo poslopja za carinarico v Gornji Radgoni 160.000 Din

Dalje prihodnjil.)

Stavba carinarne v Gornji Radgoni. Ministrski svet je odobril za stavbo poslopja za carinarico v Gornji Radgoni 160.000 Din

Antimilitarizem komunistov.

Pariško glavno glasilo komunistov "L'Humanité" je objavilo si jujen članek Trockega. Žal ta članek ni zasledel daleč na okrog, ker je list razmeroma malo razširjen. Članek pa zasluži, da postane znan najširšim krogom. V njem namreč razlaga sovjetske armade, da je antimilitarizem sicer edino možgci temelj za komunistično propagando med francoskimi se ljalki, da pa ima protimilitaristično propagando tudi svojo slabo stran.

Zato je pri njej treba delati načelno in bistveno razliko. Militarizem, ki ga morajo komunisti (in njih sorodni elementi) pobijati in napadati, je militarizem "kapitalističnih" in "buržujskih" držav, militarizem proletarskih držav je pa treba gojiti, podpirati in razvijati. Antimilitarizem nikakor ni enak pacifizmu, in Trocki izjavlja to resnico brez poklonov pacifizmu, ker oni ne vidijo bistvene razlike, ki obstoji med posevečnim in nedotakljivim revolucionarnim militarizmom ter med sramotnim in reakcijskim militarizmom narodne obrambe. Dobro je, pravi Trocki, dalje, če vbijemo kmetu in delavcu čim najočejji stud pred vojaško službo in pred kasarno, toda "zločinsko bi bilo, če bi takšno obče mišljenje večprij proletariatu in je zanesl v svojo lastno stranko". Ta izjava

je v tekstu debelo tiskana. Trocki ostro obsoja in trpko zasmehuje vse one, ki "deklamirajo proti militarizmu"; ter meče v eno krog "Ligo za pravice Slovencev" in njeno "antimilitaristično kuhinjo" s tolstojevskimi moralisti s svojim francoskim pravkom Plochom, — naziva jih "politične vegetarijance"; — in pa "Brian-dovo kliko" ter "druge slabomne" v Ameriki, ki so "zapadli v malomeščanski pacifizem in so tako še le olajšali Ameriki vstop v vojno".

Rusija pa po sreči ni tako zavozila. Ona nikakor ni na poti k razoroženju in se nanjo sploh ne bo podala, zlasti ne, dokler bo sovjetska armada v rokah sedanjega svojega šefa (namreč Trockega samega). In res je drugi dan po tem članku prišla iz Moskve vest, — ruska oficijelna, brezlično odposlana vest, — da je revolucionarji vojaški sovjet na predlog generalisima Kamenjeva sprejel resolu-cijo, naslovljeno na sovjetsko vlado in zahtevajočo, da se mora povišati število stalno službujočega moštva na 3 milijone, "ker je to število najmanjše in neobhodno potrebno za varstvo razsežnih ruskih mej". Znan je tudi Trockega govor o "hajnetih in baterijah" na dan otvoritve genovske konference ter njegova ogromna para-da v Moskvi.

Tri dni fašistovske ofenzive v Trstu.

Smrt obč. svetovaleca s. Visintinija. — 1 fašist ubit, 2 težko ranjena. — Fašisti streljajo na brezposelne delavce. — Požig Delavske zbornice v Izoli. — Teroristični atentati. — Premirje. — Nobene-ga premirja!

Naši čitatelji se gotovo spominjajo dogodkov v Trstu pred nekako dvemi in pol meseci, ko so hoteli fašisti z revoluciji in bodali maščevati smrt svojih dveh tovarišev. Na Borzernem trgu so napadli občinskega svetovaleca s. Visintinija in mu prizadeli nekaj ran. Ranitev Visintinija je bila zagonetna. Šele doma se je zavedel, ko se je stekel, da je ranjen od strela in da mu curlja kri iz gor-njega života. Visintini se je podal v bolnišnico, kjer je bil operiran. Čez nekaj tednov, ko se je zdelo, da je že okrevaj, se mu je rana zopet odpla in moral se je podvreči drugi operaciji. Te operacije ni prenesel. V torek 13. junija zvečer je prišla iz mestne bolnišnice vest, da se je stanje Visintinija tako poslabšalo, da je treba misliti na najhujše. Poklicani so bili k njemu njegovi najbližji prijatelji in družina. Visintini je padel v nezavest. Drugi dan, 14. jun., je, obdan po svojih najdražjih, zatisnil oči. Visintini, po poklicu čevljar, je že z mladih nog stal v delavskem boju. Tenu boju je ostal zvest do zadnjega. Tržaški proletariat ga je izvolil nazadnje obč. svetovalecem. Pokojni zapušča nepreskrbljeno družino, za katero se nabirajo prostovoljni prispevki.

Drugi dan. V soboto 17. junija okoli polnoči je pristala v pristanu mirnega istrskega mesteca Izola motorna ladja. Z nje so se izkrcali fašisti, kakih 25 po številu. Ulice so bile ob tej uri zapuščene. Fašisti se hitrih korakov podajo v mesto pravostno pred tankajšnji Delavski dom. Ko so zapodili nekega mladeniča spat in so razpostavili okoli svoje straže, so se spravili na delo.

Kmalu zatem je bilo mestece zbužnjeno iz nočnega sna po silnem poku. Ribiči in kmetje, ki se pogledali skozi okno, so videli, kako se vzdigajo plameni z njih Delavskega doma. Nekateri so sli gasiti; toda vse zaman.

Delavski dom, ta najlepši Delavski dom v celi Istri, je bil porušen do tal. Medtem so karabinjerji mirno spali. Tako so sami izpovedali.

V Trstu so fašisti ta dan najprvo obiskali Sv. Ivan (Gvardije) lo na Hribčku). Bilo je okrog 18. ko so se prikazali tam in začeli streljati na delavce, ki so se pogovarjali pred hišami na cesti. Ti delavci pa se niso pustili kar tako. Postavili so se v bran in zapodili fašiste v beg. Pri tem spopadu je bil ranjen šestletni deček Bruno Tence, ki se je nahajal na nekem zidu in se tako prestrašil, da je skočil 4 metre globoko. Prenešen je bil v bolnišnico.

Pod noč tega dne je silna detonacija pretresla staro mesto. Pred hišo št. 5 v ulici Sporecvilla, kjer so ženske bile na zraku, je eksplodirala bomba, vržena nekeje od zgoraj. Drobeci te so ranili dve ženski: Stano Novakovič, 36 let staro, in Elizo Latuado, staro 28 let. Na klic teh žensk so prišli karabinjerji, ki so spravili obe v bolnišnico. Zlasti Novakovič je ranjena na mnogih mestih.

Tretji dan. Ta dan je bil najhujši. Tudi zato, ker so delavci malo povračali. Fašisti so vprizarjali teroristične atentate na vseh koncih in krajih in kar sejali bombe.

V gostini na Škorklji-Sv. Peter št. 8, kjer se je v nedeljo 18. jun. zvečer okoli 10.30 nahajalo nekaj gostov, so fašisti napravili pravo klavnico. Najprvo so ugasnili plinovo svetiljko pred hišo in potem vrgli noter v sobo petardo. Ta je imela grenen učinek. Vodji gostine Antomu Pipanu, staremu 36 let, je petarda razmesarila levo nogo, tako da se mu jo je moralo v bol-

nišnici odrezati; gost Josip Jursimovič, star 42 let, je bil ranjen v levo nogo in desno stran glave, njegova 33 let stara žena Teresa pa v desno lice, v desno roko in obe nogi. Tu so bili še ranjeni sledeči gostje: 38letni Anton Umek v nogo, 36letni Michele Veregeh v levo nogo in Ohido Grandi-Zafet, ki je dobil male rane po celenu telesu.

V nedeljo 18. jun. okoli polnoči so padle bombe tudi na drugih krajih mesta, kakor pri osrednjem sedežu "Fascia" v ulici Gabriele D'Annunzio in pri onem pri Sv. Jakobu. Razbitih je bilo le par šip.

Tekom teh treh dni fašistovskih napadov je bilo aretiranih na sto in sto delavcev. Seveda!

Premirje. V nedeljo popoldne sta povabila generalni civilni komisar Mosconi in zupan Pittace zastopnike ustanovnih strank, to je nacionalistične, demokratske, fašistične, ljudske in social-reformistične na razgovor v svrhu odstranitve tistega zla, ki je prišlo na mesto Trst. Zastopniki zadnje stranke so služili za sposedovalce s soverzivnimi, upornimi strankami (s komunistično, socialistično in republikansko). Rezultat tega razgovora je bil ta, da se je pregovorilo fašiste, da odjenjajo in da se je delavec, ki se niso pustili ubiti od fašistov, imenoval navadno zločince.

Fašisti, ki so takoj prvi dan ofenzive predali vso vlast nekemu Akeijskemu odboru, obstoječemu iz najzloglasnejših "avtonomnih" elementov in se tri dni držali pod njegovim poveljstvom ter izvrševali disciplinirano njegova povelja (atentate, požige, sejali bombe), so napovedali konec ofenzive iz same ljubezni do italijanskega Trsta. Akeijski odbor je predal oblasti zopet strankinemu direktoriju fašistovskemu, rednemu organu.

Za slučaj nadaljevanje ofenzive so imeli fašisti pripravljene nešte vilne čete po celi Italiji. Na tisoče in tisoče oboroženih mož je čakalo, da se vrže na tržasko proletarce. Vsem tem je veljala fašistovska ofenziva. Vsem delavcem in delavkam brez izjeme. To so delavci dobro razumeli in zato so se branili. In branili se bodo še, ker

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam iz zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skrti 23 let sam pridobim posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pritejte čimprej. Jaz ozdravim zastrupljeno kri, maščuja in lisa po telesu, bolni in grip, izpušanje las, bolečine v tuteh, stararske; oslablost, živčne in bolzni v mehul-judcah, letrah, želodcu, "menico rovmattzeme"; katar; zlasti žile, nadsuha itd. Uradne ure: V ponedeljek: uredo in petek od 8. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 8. popoldne.

so se s palicami spravili na goste, njajo dogodkov v Trstu pred nekako dvemi in pol meseci, ko so hoteli fašisti z revoluciji in bodali maščevati smrt svojih dveh tovarišev. Na Borzernem trgu so napadli občinskega svetovaleca s. Visintinija in mu prizadeli nekaj ran. Ranitev Visintinija je bila zagonetna. Šele doma se je zavedel, ko se je stekel, da je ranjen od strela in da mu curlja kri iz gor-njega života. Visintini se je podal v bolnišnico, kjer je bil operiran. Čez nekaj tednov, ko se je zdelo, da je že okrevaj, se mu je rana zopet odpla in moral se je podvreči drugi operaciji. Te operacije ni prenesel. V torek 13. junija zvečer je prišla iz mestne bolnišnice vest, da se je stanje Visintinija tako poslabšalo, da je treba misliti na najhujše. Poklicani so bili k njemu njegovi najbližji prijatelji in družina. Visintini je padel v nezavest. Drugi dan, 14. jun., je, obdan po svojih najdražjih, zatisnil oči. Visintini, po poklicu čevljar, je že z mladih nog stal v delavskem boju. Tenu boju je ostal zvest do zadnjega. Tržaški proletariat ga je izvolil nazadnje obč. svetovalecem. Pokojni zapušča nepreskrbljeno družino, za katero se nabirajo prostovoljni prispevki.

Drugi dan. V soboto 17. junija okoli polnoči je pristala v pristanu mirnega istrskega mesteca Izola motorna ladja. Z nje so se izkrcali fašisti, kakih 25 po številu. Ulice so bile ob tej uri zapuščene. Fašisti se hitrih korakov podajo v mesto pravostno pred tankajšnji Delavski dom. Ko so zapodili nekega mladeniča spat in so razpostavili okoli svoje straže, so se spravili na delo.

Kmalu zatem je bilo mestece zbužnjeno iz nočnega sna po silnem poku. Ribiči in kmetje, ki se pogledali skozi okno, so videli, kako se vzdigajo plameni z njih Delavskega doma. Nekateri so sli gasiti; toda vse zaman.

Delavski dom, ta najlepši Delavski dom v celi Istri, je bil porušen do tal. Medtem so karabinjerji mirno spali. Tako so sami izpovedali.

V Trstu so fašisti ta dan najprvo obiskali Sv. Ivan (Gvardije) lo na Hribčku). Bilo je okrog 18. ko so se prikazali tam in začeli streljati na delavce, ki so se pogovarjali pred hišami na cesti. Ti delavci pa se niso pustili kar tako. Postavili so se v bran in zapodili fašiste v beg. Pri tem spopadu je bil ranjen šestletni deček Bruno Tence, ki se je nahajal na nekem zidu in se tako prestrašil, da je skočil 4 metre globoko. Prenešen je bil v bolnišnico.

Pod noč tega dne je silna detonacija pretresla staro mesto. Pred hišo št. 5 v ulici Sporecvilla, kjer so ženske bile na zraku, je eksplodirala bomba, vržena nekeje od zgoraj. Drobeci te so ranili dve ženski: Stano Novakovič, 36 let staro, in Elizo Latuado, staro 28 let. Na klic teh žensk so prišli karabinjerji, ki so spravili obe v bolnišnico. Zlasti Novakovič je ranjena na mnogih mestih.

Tretji dan. Ta dan je bil najhujši. Tudi zato, ker so delavci malo povračali. Fašisti so vprizarjali teroristične atentate na vseh koncih in krajih in kar sejali bombe.

V gostini na Škorklji-Sv. Peter št. 8, kjer se je v nedeljo 18. jun. zvečer okoli 10.30 nahajalo nekaj gostov, so fašisti napravili pravo klavnico. Najprvo so ugasnili plinovo svetiljko pred hišo in potem vrgli noter v sobo petardo. Ta je imela grenen učinek. Vodji gostine Antomu Pipanu, staremu 36 let, je petarda razmesarila levo nogo, tako da se mu jo je moralo v bol-

nišnici odrezati; gost Josip Jursimovič, star 42 let, je bil ranjen v levo nogo in desno stran glave, njegova 33 let stara žena Teresa pa v desno lice, v desno roko in obe nogi. Tu so bili še ranjeni sledeči gostje: 38letni Anton Umek v nogo, 36letni Michele Veregeh v levo nogo in Ohido Grandi-Zafet, ki je dobil male rane po celenu telesu.

V nedeljo 18. jun. okoli polnoči so padle bombe tudi na drugih krajih mesta, kakor pri osrednjem sedežu "Fascia" v ulici Gabriele D'Annunzio in pri onem pri Sv. Jakobu. Razbitih je bilo le par šip.

Tekom teh treh dni fašistovskih napadov je bilo aretiranih na sto in sto delavcev. Seveda!

Premirje. V nedeljo popoldne sta povabila generalni civilni komisar Mosconi in zupan Pittace zastopnike ustanovnih strank, to je nacionalistične, demokratske, fašistične, ljudske in social-reformistične na razgovor v svrhu odstranitve tistega zla, ki je prišlo na mesto Trst. Zastopniki zadnje stranke so služili za sposedovalce s soverzivnimi, upornimi strankami (s komunistično, socialistično in republikansko). Rezultat tega razgovora je bil ta, da se je pregovorilo fašiste, da odjenjajo in da se je delavec, ki se niso pustili ubiti od fašistov, imenoval navadno zločince.

Fašisti, ki so takoj prvi dan ofenzive predali vso vlast nekemu Akeijskemu odboru, obstoječemu iz najzloglasnejših "avtonomnih" elementov in se tri dni držali pod njegovim poveljstvom ter izvrševali disciplinirano njegova povelja (atentate, požige, sejali bombe), so napovedali konec ofenzive iz same ljubezni do italijanskega Trsta. Akeijski odbor je predal oblasti zopet strankinemu direktoriju fašistovskemu, rednemu organu.

Za slučaj nadaljevanje ofenzive so imeli fašisti pripravljene nešte vilne čete po celi Italiji. Na tisoče in tisoče oboroženih mož je čakalo, da se vrže na tržasko proletarce. Vsem tem je veljala fašistovska ofenziva. Vsem delavcem in delavkam brez izjeme. To so delavci dobro razumeli in zato so se branili. In branili se bodo še, ker

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam iz zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skrti 23 let sam pridobim posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pritejte čimprej. Jaz ozdravim zastrupljeno kri, maščuja in lisa po telesu, bolni in grip, izpušanje las, bolečine v tuteh, stararske; oslablost, živčne in bolzni v mehul-judcah, letrah, želodcu, "menico rovmattzeme"; katar; zlasti žile, nadsuha itd. Uradne ure: V ponedeljek: uredo in petek od 8. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 8. popoldne.

ADVERTISEMENT

nišnici odrezati; gost Josip Jursimovič, star 42 let, je bil ranjen v levo nogo in desno stran glave, njegova 33 let stara žena Teresa pa v desno lice, v desno roko in obe nogi. Tu so bili še ranjeni sledeči gostje: 38letni Anton Umek v nogo, 36letni Michele Veregeh v levo nogo in Ohido Grandi-Zafet, ki je dobil male rane po celenu telesu.

V nedeljo 18. jun. okoli polnoči so padle bombe tudi na drugih krajih mesta, kakor pri osrednjem sedežu "Fascia" v ulici Gabriele D'Annunzio in pri onem pri Sv. Jakobu. Razbitih je bilo le par šip.

Tekom teh treh dni fašistovskih napadov je bilo aretiranih na sto in sto delavcev. Seveda!

Premirje. V nedeljo popoldne sta povabila generalni civilni komisar Mosconi in zupan Pittace zastopnike ustanovnih strank, to je nacionalistične, demokratske, fašistične, ljudske in social-reformistične na razgovor v svrhu odstranitve tistega zla, ki je prišlo na mesto Trst. Zastopniki zadnje stranke so služili za sposedovalce s soverzivnimi, upornimi strankami (s komunistično, socialistično in republikansko). Rezultat tega razgovora je bil ta, da se je pregovorilo fašiste, da odjenjajo in da se je delavec, ki se niso pustili ubiti od fašistov, imenoval navadno zločince.

Fašisti, ki so takoj prvi dan ofenzive predali vso vlast nekemu Akeijskemu odboru, obstoječemu iz najzloglasnejših "avtonomnih" elementov in se tri dni držali pod njegovim poveljstvom ter izvrševali disciplinirano njegova povelja (atentate, požige, sejali bombe), so napovedali konec ofenzive iz same ljubezni do italijanskega Trsta. Akeijski odbor je predal oblasti zopet strankinemu direktoriju fašistovskemu, rednemu organu.

Za slučaj nadaljevanje ofenzive so imeli fašisti pripravljene nešte vilne čete po celi Italiji. Na tisoče in tisoče oboroženih mož je čakalo, da se vrže na tržasko proletarce. Vsem tem je veljala fašistovska ofenziva. Vsem delavcem in delavkam brez izjeme. To so delavci dobro razumeli in zato so se branili. In branili se bodo še, ker

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam iz zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skrti 23 let sam pridobim posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pritejte čimprej. Jaz ozdravim zastrupljeno kri, maščuja in lisa po telesu, bolni in grip, izpušanje las, bolečine v tuteh, stararske; oslablost, živčne in bolzni v mehul-judcah, letrah, želodcu, "menico rovmattzeme"; katar; zlasti žile, nadsuha itd. Uradne ure: V ponedeljek: uredo in petek od 8. dopoldne do 8. popoldne; v torek, četrtek in sobota od 8. dopoldne do 8. zvečer; v nedeljah in praznikih od 10. dopoldne do 8. popoldne.

DR. LORENZ
642 Penn Ave., PITTSBURGH, PA.
EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK
SPECIALIST MOŠKIH BOLEZNI.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam iz zdravim nad 23 let ter imam skušnje v vseh boleznih in ker znam slovensko, zato vam moram popolnoma razumeti in spoznati vaše bolezen, da vas ozdravim in vrnem moč in zdravje. Skrti 23 let sam pridobim posebno skušnje pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morate popolnoma zanesati na mene, moja skrb pa je, da vas popolnoma ozdravim. Ne odlašajte, ampak pritejte čimprej. Jaz ozdravim zastrupljeno kri, maščuja in lisa po telesu, bolni in grip, izpušanje las, bolečine v tuteh, stararske; oslablost, živčne in bolzni v mehul-judcah, letrah, želodcu, "menico rovmattzeme"; katar; zlasti žile,

Pod klancem.

ČUDNA ZAPUŠČINA

Roman. — Francoski spisal L. B.

Poslovenil G. P.

(Nadaljevanje.)

— Antidiluvijalni?
— Tega ne razumem, a rečem, da lahko dobite kosti katerekoli vrste.

— Hočem vam staviti ponudbo. Odsel bom namreč v notranjost dežele ter najel več ljudi, a potrebujem predvsem zanesljivega človeka kot služabnika. Vi mi ugajate, ker se mi ne zdite neumni. Ali Ali bi hoteli postati moj služabnik?

— Z veseljem, če boste dobro postopali z menoj.
— Pridite jutri zjutraj k meni in zmenila se bova. Ali poznate bankirja Salido?
— Da, on ima svojo banko blizu tukaj, a stanuje zunaj v Quinta.

— Tudi jaz stanujem tamkaj ter sem njegov gost. Sedaj pa me pustite čitati naprej.

— Kot želite. Prišel bom jutri ter upam, da bova napravila dobro kupčijo. Spravil bom za vas iz zemlje vsako kost in naj je še tako velika.

Vesbina tega pogovora ni nadalje zanimala Lenoirja, ki se je zatopil v svoje čtivo, čeprav ni pri tem pozabil na pijačo. Ko je bila njegova steklenica skoro prazna, je Periljo vstal, da odide. Tudi Lenoir je vstal ter plačal svoj račun.

Ko je zapustil kavarno, se je obrnil na levo stran, proti cesti, ki je vodila direktno proti Quinti. Ker je bil zatopljen v svoje misli, ni videl dveh postav, ki sta sloneli na nasprotni strani ceste, pri vratih neke hiše. Eden teh je bil Antonio Periljo in neki nadaljni človek, ki je bil preje tudi v kavarni. Slednji je bil večji in močnejši kot pa bikoborec in cela njegova postava je pričala o izvanredni telesni moči. Na lieu, obžganem od vetra in solncea, se mu poznalo, da je doma na pampah in v gorah. Utis, katerega je napravilo njegovo lice na človeka, ni bil posebno ugoden. Ostro zakrivljeni nos je nehoti spominjal na kljun jastreba. Njegov pogled je bil zbadljiv in oster in cela njegova zunanost je nehoti spominjala na roparsko žival.

Obleden je bil v navadni noši dežele in glavo mu je pokrival širokokraj sombrero.
— Ko je zagledal učenjaka, ki je ravno stopil iz kavarne, se je obrnil proti Perilju ter mu rekel:
— Nobenega dvoma ne more biti. To je on in naj se še tako preoblači.

— Dal si je le odrezati brado ter se obleče v obleko gajča. S tem pa ne bo zmotil ljudi kot smo mi. Moram vedeti na vsak način, kje stanuje. Pojdi za njim.

— Zakaj pa ne greš ti?
— Jaz ne morem iti, kajti lahko bi se obrnil ter me spoznal. Stopil bom tamle v slaščičarno ter čakal, dokler se ne vrneš.

Periljo je odšel v slaščičarno in njegov spremljevalec je sledil francoskemu učenjaku. Cesta je bila ravna, kajti Buenos Aires je zgrajen po vzoru severo-ameriških mest, kjer se križajo ceste pravokotno. Celi načrt mesta se vsled tega lahko primerja s šahovo tablo.

Okolice mesta je v naravnem pogledu zelo enolična. Nikakih višin ni, nikakih dolin in tudi nikakih gorzdov. Kakohitro zapusti človek mesto, se nahaja na odprti, prosti pampji, ki ne nudi očesu nikake izpremembe. Pristanice je slabo in voda reke Plata je kalna, polna ilovice.

Buenos Aires zavzema približno isto površino kot Pariz. Vsled tega si človek lahko misli, kako prostrano je vse. Najti je par lepih cest ter trgov, a kakor hitro pride človek iz sredine mesta, vidi le surovo zgrajena skladišča, borne kočice ter velikanske kupce odpadkov. Izven mesta je seveda najti tudi skupino vil, kjer stanujejo bogatini.

V notranjosti in najbolj obljudenih mestnih delih imajo hiše po tri ali štiri nadstropja, a drugače obstajajo hiše le iz prilizja. Če niso visoke, so pa tem bolj široke in prostorne. Ta poslopja imajo ravne strehe, iz katerih se dvigajo majhni stolpci, imenovani miradores.

Le renejše hiše imajo le po eno dvorišče. Boljše hiše vključujejo po tri, štiri ali še več dvorišč.

Če vpraša človek, zakaj je najti v Buenos Aires le ravne strehe, je odgovor na to vprašanje kaj lahak. V prvi vrsti zahtevajo strme strehe veliko več gradilnega materiala kot pa ravne in strme strehe so potrebne predvsem v krajih, kjer pade dosti dežja. V Buenos Airesu pa pade primeroma veliko manj dežja kot pa v večini evropskih dežel. Strme strehe bi pa nadalje nudile preveč odpora silnim viharjem, ki pogosto razgrajajo nad mestom.

Če kdo pričakuje, da bo videl na ulicah Buenos Airesa vse polno krvavih pastirjev, sedečih na iskrih konjih, se grdo moti. Nasprotno se zdi človeku, da se nahaja v kakem evropskem mestu. Vsi ljudje so oblečeni po pariškem kroju in tudi število nozemecev je veliko. Večina inozemcev obstaja iz Italijanov, a najti je tudi dosti Angležev in Švicarjev. Ta raznolikost v narodnosti ima za posledico, da so zmnožili ljudje treh ali štirih jezikov.

Kar se tiče imena mesta, ga nosi skoro po krivici. Buenos Aires pomenja "dober zrak", a kadar pritiska solnce na ravne strehe, je človeku skoro nemogoče vzdržati v zaduhlih sobah.

Drevja, ki v resnici izboljšujejo zrak, ni nikjer, vsaj ne v smislu kot si ga predstavljamo mi. Oranžje in citrone ne uspevajo tukaj več in tropični sadeži seveda še manj. Za jabolka, hruške, češnje in drugo sadje je podnebje preveč in vsled tega je najti le grozdje, marelice, hreskve, ki pa so izvrstne kakovosti. Gozdov pa ni v cellem istočnem delu dežele nikakih. Kak bogat posestnik ima sempo-tam vrt, kjer je drevje tako gosto, da človek v resnici čuti nekaj hladu pod njim.

Ena najlepših vil v predmestju je bila ona bankirja Salido, zelo gostoljubnega človeka, ki je ljubil umetnosti in znanosti ter stal v stalnem stiku celo z evropskimi kapacitetami na tem polju. Vsled te zadnje okolice je bil tudi Lenoir priporočen njemu ter bil dežen skrajno prijaznega sprejema. Vila je ležala na južnem delu mesta in pot tjakaj je bila dolga. Antonio Periljo je moral vsled tega dolgo čakati na povratek svojega spremljevalca.

Ni se pa dolgočasil, kajti v slaščičarni je bilo dosti gostov, katerim je nudila bližajoča se bikoborba dosti predmeta za razgovor. Periljo ni poznal nobenega teh ljudi ter tudi ni bil znan njim. Ljudje so govorili o senjorju Crusadi, španskem bikoborecu tr bili prepričani, da ga domača bikoborba ne bosta dosegla. To je Periljo seveda strahno jezilo, a bal se je povedati, da je on eden teh domačih bikoborcev. Omenilo se je tudi jaugarja in ameriškega bizona in splošno so bili ljudje prepričani, da bodo imeli borilci dosti dela.

Pozdravljen, klavec vižmarski! Pozdravljen, ti spomin one srečne dobe, ko sem še malo otroče v družbi drugih vaških otrok v polnem času dirjala in se lovila po tebi gori in doli, pozimi pa se sankala in prekopicavala v sneg, da je bilo veselje! Pozdravljen, klavec vižmarski, koder sem v poznejši dobi dan za dnem vladila v ročnim vozičkom ali pa vozila poljske pridelke na svoj rožni dom, ki je stal ravno vrh klanca!

Pod tem klancem stoji nekdanja Klanškova hišica. Klanšek je bil čevljar. Imel je tri sinove. Starejšega Jaka, je izučil čevljarstva srednjega, Franceljna, je dal v šolo, kjer se je fant toliko časa učil, da je postal pater, in mlajši, Janez, se je učil pri Klanškovem sosedu Spelkocu mizarstva.

Priden človek je bil Klanšek in tudi njegova žena. A imela sta slabost, da jima troci niso bili enako dragi, četudi so bili vsi trije pametni in pridni. Tako so starejši Janeza čez mero negovali in cenili, dočim je moral Jaka vedno po nedolžnem požretni kakogrenko, dasiravno še je trudil Jaka pri delu od zore do mraka in se mu v nikakem oziru ni moglo očitati nič slabega. Seveda je Jaka to bolelo. A ker je bil dober fant in je ljubil svoje starše, je trpel vse potrpežljivo in molče.

Bilo je neke nedelje popoldne. Jakec je iz cerkve prišelši zasahil na dvorišču brata Janeza, ki je po nepotrebnem mučil malega mačka Jakcu se je muček smilil in je zato brata pokaral precej trdo A zdajci skoči iz veže oče, ki je slišal vse, in zareži nad Jakecem:

— "Pa ti, ti si upaš razsajati nad Janezkom, ti, ki si vsaj dvajsetkrat slabši in zlobnejši od njega!"
— "Oče," je viknil Jakec osuplo, "nič žalega mu nisem rekel. Da sem ga ozmerjal zaradi grdega trpinčenja nedolžne živalice, to je bila moja dolžnost."
— "Molči!" je zarohnel zopet oče. "S svojimi neslanimi pridigami se poberi, da te več ne vidim!"
— "Umirite se, oče," je dejal žalostno Jakec. "Saj, če vem vam tako na potu, se vam rad umaknem."

Le kar umakni se! Čim prej greš, tem bolj bom vesel!"
— "Da, da, čim prej greš, tem bolj bomo veseli," je zarežljala zdaj še mati stopivša na prag.
— "Se dober bo kruh, ki ti ga bo rezal Janez!"
— "Mati," je odvrnil Jakec z bridkim glasom, "povedati vam moram, da ne mislim čakati na kruh, ki bi mi milostno padal z bratove mize. Glejte tu moje roke! Delavne, so, zdrave in močne dovolj, da si služijo kruh same!" — S temi besedami se je Jakec umaknil v hlev ter tako napravil komek nadaljnemu prepričanju.

Od tedaj pa je Jakec začel resno misliti na prihodnost Vedel je sicer, da bo bilo najbolje zanj, za starše in za vso hišo, ko bi ostal na domu. Že od nekdaj je bila v Klanškovi hiši udomačena čevljarija. Delalo se je ceno in dobro, ato pa v vasi, in okolici nikomur niti na misel ni prišlo, da bi šel miriti svojo obutev drugam kakor h Klanšku. Jakec je bil zaradi svoje zgornosti in odkritosrčnosti ljudem še posebno priljubljen in ker vrhu tega še da de naokoli ni bilo nobenega spretnega čevljarja, sta imela Klanškova, dva toliko opravila, da sta komaj zagovala.

A današnji dogodek je pokazal Jakcu dovolj jasno, da bosta stara dva raje sebi škodovala, kakor pa prepustila njemu domačijo.

— "Da, da, prav pravijo starši, čimprej grem, tem bolj je," si je mislil Jakec z vedno trdnostjo namenom, da odrine od doma.

Kmalu se mu ponudi ugodna prilika.

Na vasi je pred kratkim umrl kočar Matajce. Zapustil je mlo do čeno, par otrok in precej dolga. Mlada Matajka je uvidela, da ne bo kos teži nalogi, ki jo čaka po moževi smrti. Treba bo poklicati kočij gospodarja in otrokom očeta.

Kje ga najti? Matajčeva kočja ni stala daleč od Klanškove. Zato je Matajka že davno poznala Jakeca kot pridnega in poštenega fanta. Poznala je pa tudi napete razmere med Jakecem in starši in vedela, da Jakec ne ostane

dolgo doma. Zato mu je po okolišnih namigala, da je pripravljena vzeti ga za moža.

Ta prilika je bila za Jakca kakor nalač, še posebno zato, ker na ta način lahko ostane v domači vasi.

In res, mesec pozneje je bil že Jaka gospodar Matajčeve kočice. Kmalu pa je na svojo žalost videl, da se je z ženitvijo vendarle prenagli. Žena sicer ni bila napačna, ali dolg, dolg! Tega si je revež preveč nakopal na glavo. Delal je kakor črna živina, a vendar je komaj spravil skupaj toliko, da je bilo za obresti.

V tej stiski in sili je prišel na misel, na katero je prišlo že toliko gospodarjev v njegovem položaju. — odpravil se je v Ameriko.

V daljnji Ameriki mu je bila menda sreča milejša, kajti par let po njegovem odhodu se je začela širiti med sosedi govorica, da Jaka pridno pošilja ameriške doljarje domov in da je žena izplačala že precej dolžnikov.

Klanšku pa se je po Jakovem odhodu obrnilo na slabše. Pogostokrat je moral slišati, zlasti od mladih ljudi, da je znal Jaka napraviti mnogo močnejšo in lepšo obutev kakor on. Ni čudno. — Klanšek je lezel že v sedemdeseto leto in oči so mu vedno bolj pešale, zato je imel vsa natančnejša dela v rokah le Jaka. Vrhutega je tudi Jaka, ker je bil sam mlad, dobro razumel, kake vrste čevlje in kakšno modo ima mladina najraje. Kako pa naj to zna sedemdesetletni starec? Zato so začeli Klanškovi naročniki vedno glesneje godrnjati; a ko so videli, da vse nič ne pomaga, so se začeli obračati do drugih čevljarjev, četudi jih je bilo treba iskati uro daleč.

Tako sta Klanšku pošla delo in zaslužek Žalostno je posedal pri zarjavelem orodju in nezadovoljno kimal z glavo.

— "Hej, dokler je bil Jaka doma, kako je bilo prijetno pri hiši! Dela dosti, zaslužka dosti. In še danes bi bila lahko tako, ko bi bil Jaka doma. Kako mi nagaja ta ničvrednež — — —!"
Pri teh mislih se je še bolj razjezil nad ubogim Jakom.

V tem času je Klanšku še zbolela in umrla žena. Ostal je sam v hiši. Videl je da tako ne more iti več dalje, zato je pisal Isnu Janezu, ki je mizaril na tujem, naj pride domov ter poskusi z mizarstvom doma.

Janez je takoj odpisal očetu, da bo čez teden že doma.

V nekoliko dneh je bil Janez res doma, ali kakšen? Oči je imel globoko vrte in pogostoma je pokušjeval.

Oče se ga je ustrašil.
— "Kaj ti je, Janez?" ga je popraševal z vso skrbjo očetovskega srea.

— "Nič ne bo hudega, oče nič," je odgovarjal sin. "Veste, na tujem ni tako kakor doma! Človek se prehladi, da sam ne ve kdaj. No, pa sedaj je že boljše. Nekaj časa bom moral počivati in se še nečoliko zdraviti z domačimi rožami. V par tednih bom že toliko trden, da poskusim v rokodelstvu."

Tako je upal in tolažil Janez samega sebe in očeta. Sosodje pa ki so videli Janezov upali obraz in opazovali njegovo globoko sopo in počasno hojo so bili mnjenja, do Janez ne bo več dolgo tlačil trave.

Neke nedelje, ko se je vračal Klanšek od maše, se mu je pridružil sosed Spelkovec.

— "No, ali je Janez že kaj bolni pri zdravju?" je vprašal sosed Klanško.

— "Hm, hm," je jecal stari Klanšek, "nič se kaj posebno ne pohvoli, nič. No pa spomladi bo že boljše. Saj se še starci popravijo, pa bi se moj sin ne, ko je vendar še mlad!"

— "Ne zamerite, oče, do vam odkritosrečno povem svoje mnenje! Meni se Janez smili. Rad ga imam kakor svoga sina, zato bi bil jaz prvi za vami, ki bi se Janezovega ozdravljenja najbolj veselil, amak meni se dozeva, da Janez ne bo dolgo. In če se to zrodi, oče, nikor ne bodite preveč alostni! Z žalostjo in obupom si v takih slučajih nič ne olašamo, pač pa se sami sebi grenimo. Kratko življenje. Boste pa hišico prepisali na Jaka ali pa na njegovega sina. Matajka vam bo zato gotovo tako hvaležna, da vam bo z veseljem stregla do smrti!"

— "Kaj, kaj?" je zarežal Klanšek "Temu pridničju in njegove

ADVERTISEMENT HAMBURG

Direktna vožnja z čudovitimi novimi "O" parniki. Potovanje za vse kraje Evrope.

OROPESA 22. julija; 26. avgusta; 30. sept. VANDYCK ..... 29. julija ORBITA ..... 5. avg.; 9. sept.; 14. okt. ORDUVA ..... 12. avg.; 16. sept.; 21. okt.

Naravnost v Cherbouge, Southampton, Hamburg. Zaprite kabine. Nobenih posebnih pristojbin. ROYAL MAIL STEAM PACKET COMPANY SANDERSON & SON INC. AGENTS 26 Broad Street, New York 117 W. Washington St., Chicago

— ali katerikoli parobrodni agent. — mu semenu bi naj jaz vrgel svoje žulje? Nikdar, nikoli!"

— "Oče, Jaka je ravno tako sin kakor Janez. Sovraštvo pa, ki ga gojite do njega, je grdo in se bo morda nad vami še bridko maščevalo!"

V tem sta prišla do Klanškove hiše in tam sta se razburjena moža ločila brez pozdrava.

Klanšek je stopivši v hišo tako zaloputnil vrata za seboj, da se je Janez kar ustrašil.

— "Janez, Janez," je hitel v eni sapi, "pokončati te hočejo, živega te hočejo v zemljo zagrebati. Pa same zato, da bi oni ameriški ničvrednež vse požrl. Pa ne bo, stokrat rečem, da ne bo!"

— "Za božjo voljo, oče, kaj se je vendar zgodilo?" je vprašal napol plašno, napol radovedno.

I kaj neki," je divjal starec dalje, "tale Spelkovec, ki se je ves čas hlinil, da te ima rad, pravi, da boš umrl. Pa kaj si si je še zmisliš, ta duša. Pravi, da naj hišo kar na Jaka prepisem, ali pa na njegovega otroka."

(Dalje prihodnjč).

ADVERTISEMENTS

Kje je MIHAEL MAZORA? (Pe angleški se piše MAKE Missouri) Za njegov naslov bi rada izvedela njegova sestra in svak. Če kdo ve zanj, naj sporoči, oziroma naj se sam oglasi na naslov: John Markovich, Baker, Box 255, Oglesby, Ill. (14-17-7)

Glede izplačil v ameriških dolarjih!

Po novi odredbi finančnega ministerstva v Jugoslaviji je bankam tam sedaj, prepovedano izplačevanje čekov ali drugih nakazil v tujih valutah. Ako toraj pošljete denar v ameriških dolarjih, bo lahi potom čeka ali nakazila, ga banka v Jugoslaviji ne sme izplačati v dolarjih, temveč po dnevnem tečaju v domači valuti, to je v kronah oziroma dinarjih.

H sreči se je pa pri sestavi omejene odredbe vpostvela potreba iz oglejencev v toliko, da zamoremo za stranke, ki imajo potovati v Ameriko, izvršiti še vedno izplačila v ameriških dolarjih, vendar pa nakazilo ne sme presegati zneska \$250.— za vsakega posameznega potnika. Do te svote pa lahko izplačamo poljubne zneske. Ameriški dolar se izplača le proti predložitvi potniške lista v uradu Jadranske banke v Ljubljani ali Zagrebu.

V AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDEVEM OZEMLJU da še vedno lahko brez ovir izvršujemo izplačila v ameriških dolarjih.

Na nakaznici ali naročilnem listu naj bo vidno označeno, da se ima izvršiti izplačilo v ameriških dolarjih. Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštino in druge stroške kakor sledi:

Za izplačilo do \$ 10.— po 50 centov, za izplačilo od \$ 10.— do \$ 50.— po \$ 1.— za izplačila, ki presegajo znesek \$ 50.— po 2 centa od vsakega doljarskega ali po \$ 2.— od sto.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

Frank Sakser State Bank 2 Cortlandt St. New York, N. Y.

VAŽNO ZA GOSPODINJE

Izšla je nova kuharska knjiga VARČNA KUHARICA

Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je postavila važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi.

Knjiga je trdo vezana, stane \$1.— Slovenic Publishing Co. New York

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA" NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

Kretanje parnikov - Shipping News

18. julija: Mauretania, Cherbourg.	22. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Resolute, Hamburg.
19. julija: Hanover, Bremen; President Adams, Cherbourg.	22. avgusta: President Wilson, Trst; Lapland, Cherbourg.
20. julija: Chicago, Havre; Susquehanna, Bremen.	23. avgusta: Paris, Havre; President Adams, Bremen.
22. julija: Lapland, Cherbourg; Homeric, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Lafayette, Havre; Rotterdam, Boulogne; Oropesa, Hamburg; Hudson, Bremen.	26. avgusta: Majestic, Cherbourg; Andania, Cherbourg; Oropesa, Hamburg; Rotterdam, Boulogne.
25. julija: Resolute, Hamburg.	29. avgusta: Berengaria, Cherbourg; Arabic, Genoa.
28. julija: France, Havre; Mongolia, Hamburg; President Van Buren, Bremen.	30. avgusta: France, Havre; Hanover, Bremen; Mongolia, Hamburg; President Van Buren, Bremen.
29. julija: Caronia, Cherbourg; Majestic, Cherbourg; Vandyck, Hamburg; America, Cherbourg; Ryndam, Boulogne.	2. septembra: Olympic, Cherbourg; Ryndam, Boulogne; America, Bremen.
1. avgusta: Aquitania, Cherbourg; Samland, Hamburg.	5. septembra: Reliance, Hamburg; Mauretania, Cherbourg.
2. avgusta: Paris, Havre; York, Bremen; Minnekahda, Hamburg; President Polk, Cherbourg.	6. septembra: Minnekahda, Hamburg.
3. avgusta: Saxonia, Hamburg; Finland, Cherbourg; Orbita, Hamburg.	8. septembra: La Savoie, Havre; Finland, Cherbourg; Orbita, Hamburg; Homeric, Cherbourg.
8. avgusta: Berengaria, Cherbourg; President Garfield, Cherbourg; Reliance, Hamburg.	13. septembra: Paris, Havre; York, Bremen; Manchuria, Hamburg.
9. avgusta: Manchuria, Hamburg.	14. septembra: Rochembeau, Havre.
12. avgusta: La Savoie, Havre; Zeeland, Havre; President Harding, Bremen; Olympic, Cherbourg; Orduva, Hamburg.	16. septembra: La Lorraine, Havre; Majestic, Cherbourg; Zeeland, Cherbourg; Orduva, Hamburg.
15. avgusta: Belvedere, Trst; Conte Rosso, Genoa; Mauretania, Cherbourg.	19. septembra: Resolute, Hamburg.
16. avgusta: Seydlitz, Bremen; St. Paul, Bremen; President Monroe, Cherbourg.	20. septembra: France, Havre.
19. avgusta: Homeric, Cherbourg; Lafayette, Havre; Kroonland, Cherbourg; Noordam, Boulogne.	23. septembra: George Washington, Cherbourg; Noordam, Boulogne; Kroonland, Cherbourg.
	26. septembra: Seydlitz, Bremen.
	30. septembra: Rotterdam, Boulogne.

ADVERTISEMENTS

SAMO 10 DNI V JUGOSLAVIJO IZLETNIŠKI PARNIK "PARIS"

Odpluje dne 2. AVG. iz NEW YORKA v HAVRE

Parnik Paris ima prostora do 4000 oseb z mostovm vred in zavzema 36.696 ton ter ima stroje za 45.000 konjskih moči. Na tem parniku je pripravljen poseben prostor za jugoslovanske izletnike tretjega razreda in sicer sobe s 2, 4 in ne več kot 6 posteljami, posebna jedilnica, najboljša hrana ter vino pri vsakem obedu. V Havre bo čakal vlak, ki bo vzel vse jugoslovanske potnike in njih prtljago ter peljal v Trst. Vsak potnik ima na parniku do 200 funtov prtljage prosto.

Vožnja tretjega razreda stane iz New Yorka do Trsta vsakemu vni davno samo \$113.85; iz Trsta do Ljubljane stane železnica \$1.00, do Zagreba \$1.50. Izletniki naj se čimprej javijo svojim lokalnim agentom ali pa naravnost FRENCH LINE : 19 State St., New York, N. Y. Za jugoslovanske izletnike bodo preskrbljene vse mogoče udobnosti.

DIREKTI IN EDINI PARNIK ZA DUBROVNIK

ITALIA - - 12. avg.

V devetih dneh v Jugoslaviji.

Potuje na enem izmed treh morskih velikov, ki odplujejo vsakega torka iz New Yorka. Vsi potniki tretjega razreda so v kabinah.

MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA prečk Cherbourgja.

Za karte in navodila vprašajte najbližjega agenta v vašem mestu ali okolici.

Frank Sakser State Bank 2 Cortlandt St. New York, N. Y.

POZOR!

Sorodnike in znance je sopot mo goče dobiti iz starega kraja, ker je bila dosedanja postava (triprocentna kvota) podaljšana za nadaljni dve leti. Dobiti sorodnike in znanec iz kraja imajo prednost ameriški državljani in oni, ki imajo prvi papir. Kdor želi dobiti koga iz starega kraja, naj nam piše za pojasnilo; točna in solidna postržba jamčena.

FRANK SAKSER STATE BANK 52 Cortlandt Street : : New York

DEDEČINA

Oglasi naj se na spodnji naslov ANA POTOČAR in njeni mladoletni hčeri ANA in MARIJA, žena in otroka pred nekako dvema leti ubitega Louisa POTOČAR-ja, člana društva št. 32, S. N. P. J. v Broughton, Pa. Slišajmo pa, da kdo ve za njih naslov, naj jih opozori na ta oglas ali javi njih naslov banki.

POTTER TITLE & TRUST COMPANY Administrator of the Estate of Louis Potocher PITTSBURGH, PA.

FRENCH LINE

HITRA SLUŽBA V JUGOSLAVIJO

Izborne udobnosti — kabine za dve, štiri in šest oseb, umivalnica in točka voda v vsakem prostoru — jedilnica, kadilnica, bara, brivnica, odprt, pokrit krov, slavna francoska kuhinja, vino in pivo brezplačno, godba, ples. Postržniki govore slovensko in srbsko.

Najstarejša kompanija, ki prevaža jugoslovanske cestnike.

Posebni parniški vlak vzame potnike in prtljago do dolocenega kraja, preko Trsta ali Bazela, kakor hočejo. Ne vlaku iz Havre v Jugoslavijo je komparijski tolmач, ki govori vaš jezik. Potnikom pomaga pri prtljagi in v drugih stvarih.

Za navodila se oglašite pri lokalnem French Line agentu ali v KOMPANIJSKI PISARNI 19 State Street : : New York City

JUGOSLAVIJO

NEW YORK do Cherbourg in Antwerpen Lapland — 22. julija; 26. avg.; 30. sept. Finland — 5. avgusta; 9. sept.; 14. okt. Zealand — 12. avg.; 16. sept.; 21. okt. Kroonland — 19. avg.; 23. sept.; 28. okt. Gotland, 2 sept. (Naravnost v Antverp) v Hamburg, Libau in Gdansk. Samland — (samo 3. razred) 1. avg.

*Mongolia — 26. julija; 20. avg.; 4. okt. Minnekahda (samo 3. razred) 2. avg.; 6. septembra.

*Manchuria — 9. avg.; 13. sept.; 18